

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 670/2022

23.06.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због продуженог кривичног дела тешка крађа у покушају и саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка.1 у вези члана 30., 33. и 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Његомира, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Младеновцу К 327/20 од 27.09.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1136/21 од 10.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 23.06.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Његомира, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Младеновцу К 327/20 од 27.09.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1136/21 од 10.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу К 327/20 од 27.09.2021. године, окривљени АА и окривљени ББ оглашени су кривим због извршења продуженог кривичног дела тешка крађа у покушају и саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка.1 у вези члана 30., 33. и 61. Кривичног законика, за које су осуђени и то окривљени ББ на казну затвора у трајању од две године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 17.09.2020. године до 26.02.2021. године, као и време проведено на издржавању мере забране напуштања стана од 26.02.2021. године до 27.09.2021. године, а окривљени АА на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци. Истом пресудом окривљени су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем, као и да на име паушала плате суду износ од по 10.000,00 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1136/21 од 10.02.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца ОЈТ у Младеновцу и бранилаца

окривљених АА и ББ, а првостепена пресуда Основног суда у Младеновцу К 327/20 од 27.09.2021. године је потврђена.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Његомир, поднео је захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев као основан и утврди да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон на штету окривљеног АА, те да се побијане правноснажне пресуде укину, а предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 1) ЗКП бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да се правноснажне пресуде заснивају на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати и то, записнику о саслушању окривљеног АА у својству осумњиченог од 16.09.2020. године. Као разлог незаконитости тог доказа бранилац окривљеног наводи да је записник сачињен супротно одредби члана 85. став 3. ЗКП, јер из његове садржине произилази да су полицијски службеници пропустили да приликом првог саслушања позову осумњиченог да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му, ако не изабере браниоца, бити постављен бранилац по службеној дужности. По наводима браниоца, саслушање осумњиченог је извршено, а да при том у записник није унета изјава да се осумњичени изричито изјаснио о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, те се у смислу члана 85. став 5. ЗКП, на овом исказу окривљеног не може заснивати пресуда и наведени записник се не може сматрати законитим доказом.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног по оцени Врховног касационог суда су неосновани.

По правном схватању Врховног касационог суда заузетом на седници одељења од 26.10.2020. године, записник о саслушању осумњиченог сачињен у смислу члана 289. став 4. ЗКП, у колико осумњичени није упозорен и није се изјаснио у смислу члана 85. став 3. ЗКП, представља у начелу незаконит доказ на коме се у смислу члана 85. став 5. ЗКП пресуда не може заснивати. Међутим, у сваком конкретном случају треба проценити да ли упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца на записнику, испуњава стандард упозорења који одговара условима из члана 85. став 3. ЗКП. При томе треба имати у виду закључак Европског суда за људска права изнет у пресуди, у предмету Алмаша против Србије од 08.10.2019. године, број представке 21388/15, да, без обзира на конкретну ситуацију да нема изричите изјаве окривљеног о томе да ли жели да лично ангажује браниоца, окривљени је сарадњом са браниоцем по службеној дужности, спремношћу да да изјаву у његовом присуству и

одсуством било каквих примедби у вези са тим питањем, јасно показао да је прихватио постављење браниоца по службеној дужности, те се не може сматрати да је окривљени био ограничен у слободном избору браниоца, па тиме и није била угрожена правичност кривичног поступка у целини.

Дакле у сваком конкретном случају, уколико упозорење дато окривљеном, те његово изјашњење о присуству браниоца из члана 85. став 3. ЗКП, експлицитно није констатовано у записнику о саслушању окривљеног, позивањем на наведену законску норму, питање да ли упозорење органа поступка и изјашњење окривљеног испуњавају стандард прописан одредбом члана 85. став 3. ЗКП и правичности поступка као целине, процењује суд, а од процене суда зависи да ли записник о саслушању осумњиченог представља законит или незаконит доказ.

У конкретном случају, окривљеном АА су пре давања исказа саопштена његова права из члана 68. став 1. ЗКП (права окривљеног) и омогућено њихово коришћење, чиме је испуњена претпоставка за законито саслушање окривљеног из члана 85. став 2. ЗКП. Потом је окривљени пристао да у предистражном поступку да свој исказ у присуству браниоца по службеној дужности – адвоката Соње Јанковић, а са којом је претходно обавио поверљив разговор, након чега је својом вољом дао исказ. Записник о саслушању је потписан од стране окривљеног и браниоца по службеној дужности без примедби. Све ове околности је имао у виду и Апелациони суд, као другостепени и о њима се изјаснио на страни 6. став 1., на које разлоге и Врховни касациони суд упућује, у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

По оцени Врховног касационог суда, наведена упозорења дата окривљеном АА од стране органа поступка, његово изјашњење о присуству браниоца, као и прихватање браниоца по службеној дужности и сарадња окривљеног са њим у конкретном случају, у свему испуњавају стандарде прописане чланом 85. став 3. ЗКП, због чега записник ПУ за град Београд, ПС Младеновац од 16.09.2020. године, о саслушању окривљеног АА и одбрана окривљеног констатована на овом записнику представљају законите доказе, тако да се као неосновани оцењују супротни наводи браниоца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 1) ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Његомира, одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић